

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/69/2022
Identifikačné číslo spisu:	5921010290
Dátum vydania rozhodnutia:	20.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5921010290.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci obvineného L. K. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 20. júna 2023 v Bratislave, o dovolaní obvineného L. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 13. januára 2022, sp. zn. 3To/53/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. K. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 27. októbra 2021, sp. zn. 1T/56/2021, bol obvinený L. K. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, spáchaného v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

- dňa 21.05.2021 v čase medzi 17:00 - 18:00 hod. na adrese P. XXX/XX v G., v kúpeľni rodinného domu, svojej manželke Q. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/XX, G., pod vplyvom alkoholu po vzájomnej slovnej hádke, kedy jej opakovane vulgárne nadával, že je ružomerská kurva a piča a verbálne ju vyhadzoval z domu, následne sa na poškodenú zahnal, načo poškodená ustúpila dozadu, chytil ju jednou rukou okolo krku a pritlačil o vyvýšený obklad vane, pritom poškodená stihla zakričať len „O. pomóóó“, lebo následne ju chytil oboma rukami okolo krku a začal ju silno škrtiť a triasť ňou so slovami: „ty kurva ružomerska, I., zabijem ťa“, pričom poškodená už nemohla nič hovoriť, následne v tomto konaní voči poškodenej pokračoval až do príchodu suseda H. J., ktorý počul volanie poškodenej o pomoc, a ktorý následne chytil obvineného za jeho plece so slovami: „L., čo robíš“, čím v dôsledku tohto konania obvineného poškodená Q. K. utrpela pohmoždenie mäkkých častí krku s následným podkožným zakrvácaním, ako aj mierne natiahnutie šľachovo-väzivového aparátu krčnej chrbtice s dobou liečenia 7 dní a konanie obvineného u nej vyvolalo pocit strachu a obavu z uskutočnenia adresovaných vyhrážok.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 156 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Súd prvého stupňa taktiež podľa § 287 ods. 1 Trestnému poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti, a to P. Z. L., a. s., pobočka Z., P.O. V. 26, XXX XX Z., IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 19,97 eur.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 13. januára 2022, sp. zn. 3To/53/2021 podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku, zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že obvinenému uložil podľa § 156 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti naposledy označenému rozsudku krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Miroslava Hricka, advokáta so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Ulica 1. mája 709, vo svoj prospech dovolanie z dôvodov plynúcich z ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania obvinený namietal, že skutok zistený v prejednávanej veci nie je, podľa jeho názoru, trestným činom ublíženia na zdraví v štádiu pokusu. V tejto súvislosti vyčítal súdom nižšieho stupňa, že pri kvalifikovaní sporného skutku ako ublíženia na zdraví v štádiu pokusu, vychádzajúc najmä zo znaleckého posudku MUDr. I., v ktorom uviedol, že silnejším škrtením mohlo dôjsť k poškodeniu krčných orgánov a pri dlhodobom škrtení pri zastavení možnosti dýchania až k usmrteniu poškodenej, dospeli k záverom založeným, podľa jeho názoru, len na hypoteticky scenároch, keďže skutočnosť, že by bolo jeho úmyslom zvyšovať intenzitu škrtenia alebo škrtiť poškodenú dlhodobo, preukázané nebolo. S poukazom na výpoveď svedka H. J., ktorý uviedol, že keď prišiel do kúpeľne potom, čo poškodená volala o pomoc, obvinený ju už neškrtil a bol od nej tak ďaleko, že na ňu nedosiahol, namietal, že len samotná skutočnosť, že zaútočil na krk poškodenej, neznamena, že by časom útok zintenzívnil, alebo to robil dlhodobo tak, že by poškodenej zamedzil prístup k vzduchu, čo nevyplýva ani z údajného vyhrážania sa zabitím poškodenej. V tejto súvislosti poukazujúc na obsah spisu namietal, že nadávky boli medzi nimi na dennom poriadku, pričom išlo len o „silné reči“ a nie o verbalizovanú skutočnú vôľu, či prejav jeho úmyslu. Vzhľadom na to, že podľa názoru obvineného, nedošlo ani k pokusu trestného činu, jeho konanie bolo možné vzhľadom na následok posúdiť len ako priestupok, nie ako trestný čin ublíženia na zdraví. Poukazujúc na zásady prezumpcie neviny a „v pochybnostiach v prospech obvineného“, na povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdov zaoberať sa návrhom obvineného na vykonanie dokazovania, a to najmä v jeho prospech, obvinený namietal, že v prejednávanej veci došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu tým, že odvolací súd nevykonával dôkazy navrhnuté obvineným, a to konkrétne výsluch svedka T. S. a konfrontáciu medzi týmto svedkom a poškodenou s odôvodnením, že vykonaným dokazovaním bol dostatočným spôsobom objasnený skutkový stav veci. V tejto súvislosti obvinený ešte namietal, že aj keď ním navrhovaný svedok nebol priamym svedkom skutku, takýmito svedkami (priamymi) neboli ani svedkovia Z. a J., ktorí v prejednávanej veci vypočutí boli, čím došlo k porušeniu zásady „rovnosti zbraní“, pretože výpoveď obvineným navrhovaného svedka a konfrontácia s poškodenou mohli mať rozhodujúci vplyv na posúdenie vierohodnosti výpovede poškodenej. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku videl obvinený aj v tom, že odvolací súd napriek jeho povinnosti plynúcej z ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku rozhodnúť o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu bez meškania, o jeho žiadosti podanej 13. decembra 2021 vôbec nerozhodol (rozhodol až o odvolaní obvineného na verejnom zasadnutí 13. januára 2022), pritom pokiaľ by si svoju povinnosť rozhodnúť

bez meškania splnil, a dovolateľa z väzby prepustil, obvinený by mohol na slobode efektívnejšie a účelnejšie zabezpečovať dôkazy na svoju obranu. Odvolaciemu súdu obvinený ešte vyčítal, že vo svojom rozsudku vyslovil právny názor, že z ustanovenia Trestného poriadku, ktorý ukladá svedkovi povinnosť vypovedať pravdu, vyplýva aj prezumpcia pravdivosti výpovede svedka. Takýto názor považoval obvinený za rozporný so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, prezumpciou neviny a s ňou súvisiacou zásadou „v pochybnostiach v prospech obvineného“ a pokiaľ odvolací súd pri hodnotení vykonaného dokazovania takto postupoval, porušil tým právo obvineného na obhajobu.

Na podklade vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Žiline z 13. januára 2022, sp. zn. 3To/53/2021.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Ružomberok (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý argumentáciu obsiahnutú v podanom dovolaní považoval za opakovanie už skôr v pôvodnom konaní prednesených skutočností, s ktorými sa súdy nižších stupňov vysporiadali. Namietanú právnu kvalifikáciu považoval prokurátor za zodpovedajúcu zistenému skutkovému stavu. Poukazujúc na priebeh skutku, v rámci ktorého obvinený poškodenú škrtil, vyhrážal sa jej zabitím, bol pod vplyvom alkoholu, kedy je správanie osoby nepredvídateľné a agresívne, dospel prokurátor k záveru, že úmysel obvineného smeroval prinajmenšom k spôsobeniu ublíženia na zdraví poškodenej. V tejto súvislosti poukázal aj na závery znaleckého posudku, z ktorého vyplynulo, že pokiaľ by obvinený škrtil poškodenú dlhšie, mohlo dôjsť k poškodeniu krčných orgánov, respektíve smrti poškodenej, pričom dlhšiemu škrteniu zabránilo volanie poškodenej o pomoc a následný príchod suseda, ktorý obvinenému v ďalšom konaní (v dlhšom škrtení poškodenej) zabránil s tým, že poverený príslušník Policajného zboru, ktorý prišiel na miesto činu, vo svojej výpovedi potvrdil, že poškodená bola značne rozrušená a bála sa o svoj život, na krku mala viditeľné stopy po škrtení, preto sa prokurátor nestotožnil s námietkami obvineného, že v jeho prípade malo ísť len o priestupok. Uviedol ešte, že hodnotiac konanie obvineného, bola v prejednávanej veci v zmysle zásady „v pochybnostiach v prospech obvineného“ použitá pre páchatela priaznivejšia kvalifikácia, keďže nie je vylúčené, že úmysel obvineného smeroval aj k spôsobeniu závažnejšieho následku (ťažkej ujmy na zdraví, respektíve smrti poškodenej), ako „len“ k ublíženiu na zdraví podľa § 123 ods. 2 Trestného zákona, avšak v konaní takýto úmysel preukázaný nebol. Prokurátor taktiež v prejednávanej veci nevzhládol ani porušenie práva obvineného na obhajobu, naopak jeho právo bolo, podľa názoru prokurátora, v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované s tým, že nevyhovením návrhu obvineného na doplnenie dokazovania k porušeniu jeho práva na obhajobu s poukazom na ustálenú súdnu prax (R 7/2011) nedošlo.

Vzhlľadom na vyššie uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov

v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Porušenie práva na obhajobu je síce dôvodom pre podanie dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], avšak zákon (teda Trestný poriadok) pre úspešné uplatnenie takéhoto dovolacieho dôvodu predpokladá len jeho zásadné porušenie (teda nie každé aj bezvýznamné porušenie práva na obhajobu zakladá vyššie označený dovolací dôvod, ale len porušenie zásadné).

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

Naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] videl obvinený okrem iného v tom, že krajský súd rozhodol o jeho odvolaní bez toho, aby vykonal ním navrhovanú výsluch svedka T. S. a konfrontáciu medzi týmto svedkom a poškodenou.

Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011).

Súd vykonávajúci dokazovanie teda návrhmi strán ani ich názormi, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam, a vykonanie ktorého naopak, nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numeratur). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku obvinený je síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v

trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom, je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014).

Zo zápisnice o verejnom zasadnutí, vykonávanom krajským súdom o odvolaní obvineného vyplýva, že odvolací súd návrh obvineného na doplnenie dokazovania vykonaním výsluchu T. S. a konfrontácie menovaného svedka s poškodenou podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol, pričom v odôvodnení svojho rozsudku (strany 14 a 15) vysvetlil, prečo nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie vykonaním obvineným navrhovaných dôkazov, a to z dôvodu, že dôkazná situácia bola, podľa názoru odvolacieho súdu, tak jednoznačná a presvedčivá, že o vine obvineného bolo možné rozhodnúť aj bez vykonania dovolateľom navrhovaných dôkazov.

Z uvedeného je teda zrejmé, že krajský súd sa dôkaznými návrhmi obvineného zaoberal, procesne na ne reagoval a v dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil, prečo im nevyhovel, pričom tento obsah a rozsah vlastnej úvahy krajského súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ktorú nie je možné považovať za svojvoľnú, či arbitrárnu, dovolací súd v rámci dovolacieho konania, nie je oprávnený preskúmať, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku, podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (primerane už spomínané rozhodnutie publikované pod číslom 7/2011).

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený zjavne dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnil.

Obvinený ďalej videl naplnenie vyššie uvedeného dovolacieho dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] v skutočnosti, že krajský súd, ktorý rozhodoval na verejnom zasadnutí konanom 13. januára 2022 o jeho odvolaní, nerozhodol zároveň o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 13. decembra 2021, čo znamená, že krajský súd tak podľa názoru obvineného, nerozhodol o jeho žiadosti bez meškania, čím porušil ustanovenie § 79 ods. 3 Trestného poriadku a zároveň aj jeho právo na obhajobu, pretože ak by ho zároveň prepustil z väzby, mohol by efektívnejšie a účelnejšie zabezpečovať dôkazy na svoju obranu.

V tejto súvislosti sa žiada v prvom rade uviesť, že práve sťaženie realizácie práva na obhajobu obmedzením osobnej slobody obvineného väzbou je kompenzované ustanovením § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku upravujúcim povinnú obhajobu obvineného v takomto prípade (obmedzenie osobnej slobody väzbou). Aj v prejednávanej veci bol obvinený obhajcom zastúpený, preto skutočnosť, že bol zároveň vo väzbe, porušenie jeho práva na obhajobu, a už vôbec nie zásadným spôsobom, nepredstavuje.

Navyše, ako to už bolo vyššie naznačené, k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku by mohlo dôjsť len vtedy, ak by došlo k skutočnému, reálnemu porušeniu práva na obhajobu majúceho zásadný materiálny dopad na práva alebo postavenie obvineného. Obvinený ani netvrdí, že by v prejednávanej veci došlo ku konkrétnemu porušeniu jeho práva na obhajobu tým, že nebol prepustený z väzby, teda neoznačuje žiaden zásadný dôkaz, ktorý by mohol zabezpečiť len vtedy, ak by prepustený na slobodu bol, a ktorý by zásadným spôsobom zvrátil celý priebeh trestného konania, v teoretickej rovine len uvažuje nad tým, že keby prepustený na slobodu bol (zo spisu neplynie a netvrdí to ani obvinený, že by existoval reálny predpoklad, že by na slobodu odvolacím súdom v prípade rozhodovania prepustený bol), mohol by sa lepšie, efektívnejšie, účinnejšie brániť. Takáto teoretická úvaha o lepších podmienkach pre výkon obhajoby bez uvedenia akýchkoľvek konkrétnych skutočností s reálnym, zásadným dopadom na práva alebo postavenie obvineného však dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnia.

Okrem toho vzhľadom na to, že krajský súd právoplatne rozhodol o odvolaní obvineného 13. januára 2022, v dôsledku čoho sa nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, ktorý má prednosť pred väzbou, stal právoplatným, krajský súd tým v zásade definitívne vyriešil aj otázku väzby, ktorá sa mu započítala do výkonu trestu, za takejto situácie potom vybavenie žiadosti obvineného o jeho prepustenie z väzby 13. decembra 2021 nemožno považovať za nesúladne s požiadavkou urýchleného rozhodovania o väzbe obvineného. (Podľa dlhodobu ustálenej súdnej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky požiadavka urýchleného rozhodovania o väzbe na jednom stupni doba jedného mesiaca spravidla zodpovedá).

A úplne na záver k vyššie uvedeným námietkam sa žiada ešte dodať, že podľa § 371 ods. 4, veta prvá, Trestného poriadku, dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Vyššie namietané skutočnosti boli obvinenému známe už v pôvodnom konaní, no napriek tomu ich, a to ani v konaní pred odvolacím súdom nenamietal, preto tieto námietky v dovolacom konaní vychádzajú z citovaného ustanovenia § 371 ods. 4 Trestného poriadku už ani nebolo možné úspešne použiť.

Obvinený, ktorému v dovolacom konaní namietané okolnosti sú známe už v pôvodnom konaní a napriek tomu ich najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, v rámci ktorého by ich bolo možné napraviť, neuplatní, dáva týmto jednoznačne najavo, že ich nepovažuje za spôsobilé zásadným spôsobom zmeniť jeho postavenie, či spôsobiť mu zásadnú ujmu na jeho právach. Prítom dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov, ako to už bolo uvedené, predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 57/2007 a k otázke súladnosti citovanej právnej úpravy podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku s Ústavou Slovenskej republiky rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016).

Uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho (prípadne miernejšieho) trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy

nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

Obvinený bol rozsudkom okresného súdu uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona spáchaného v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Podľa § 15 Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzročený.

Prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona sa dopustí ten, kto inému ublíži na zdraví a čin spácha na blízkej osobe, ktorou sa v zmysle ustanovenia § 127 ods. 4 Trestného zákona rozumie aj manželka.

Podľa § 123 ods. 2 Trestného zákona ublížením na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného s tým, že podľa dlhodobo ustálenej súdnej praxe sa nie iba krátkym časom v takomto prípade rozumie spravidla doba siedmich dní a viac.

Prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto sa inému vyhráža smrťou, ťažkou ujmom na zdraví alebo inou ťažkou ujmom takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu.

Z obsahu skutku tak, ako ho súd prvého stupňa ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku, a s ktorým sa krajský súd bez výhrad stotožnil, v podstate zjednodušene povedané plyní, že obvinený pod vplyvom alkoholu, po vzájomnej slovnej hádke, kedy poškodenej opakovane vulgárne nadával, potom čo sa na poškodenú zahnal, chytil ju jednou rukou okolo krku a pritlačil o vyvýšený obklad vane, pritom poškodená stihla zakričať len „Tóno pomóóó“, lebo následne ju chytil oboma rukami okolo krku a začal ju silno škrtiť a triasť ňou so slovami: „ty kurva ružomerska, I., zabijem ťa“, pričom poškodená už nemohla nič hovoriť, následne v tomto konaní voči poškodenej pokračoval až do príchodu suseda H. J., čím v dôsledku tohto konania obvineného poškodená utrpela pohmoždenie mäkkých častí krku s následným podkožným zakrvácaním, ako aj mierne natiahnutie šľachovo-väzivového aparátu krčnej chrčtice s dobou liečenia 7 dní a konanie obvineného u nej vyvolalo pocit strachu a obavu z uskutočnenia adresovaných vyhrážok.

Pokiaľ teda obvinený pod vplyvom alkoholu (pritom je všeobecne známe, že konanie takto ovplyvnenej

osoby je nepredvídateľné a ťažko kontrolovateľné), po predchádzajúcej hádke, fyzicky napadol svoju manželku, pričom tento dej netrval len zanedbateľne krátky časový okamih, ale po určitú významne dlhšiu dobu, keďže obvinený sa najprv na poškodenú zahnal, potom ju chytil jednou rukou okolo krku, pritlačil ju o vyvýšený obklad vane, kedy poškodená stihla volať o pomoc, následne ju škrtil, respektíve hrdúsil (keďže použil ruky, nie škrtiaci nástroj) a triasol ňou, pričom použil silu nie zanedbateľnej intenzity, keďže poškodenej spôsobil pohmoždenie mäkkých častí krku s následným podkožným zakrvácaním, ako aj mierne natiahnutie šľachovo-väzivového aparátu krčnej chrčtice s tým, že toto jeho konanie malo stupňujúcu sa tendenciu (najprv sa na poškodenú zahnal, potom ju chytil len jednou rukou, pritlačil ju o podložku, kedy intenzita jeho útoku musela byť nižšia, keďže poškodená bola schopná kričať, a až následne použil obe ruky a intenzitu hrdúseniu zvýšil do takej miery, že po jeho útoku zostali na krku poškodenej viditeľné stopy zranenia), súdy nižšieho stupňa dospeli k správne mu záveru, že obvinený spôsobil poškodenej zranenie úmyselne (musel byť minimálne uzrozumený s tým, že pokiaľ bude oboma rukami zovretými okolo krku intenzívne poškodenú škrtiť, respektíve hrdúsiť, zranenie jej spôsobiť môže) a keďže, ako to už bolo vyššie uvedené, jeho konanie trvalo dlhšiu dobu, malo stupňujúci charakter, pritom obvinený sa poškodenej vyhrážal zabitím, bol minimálne uzrozumený s tým, že takýmto svojím konaním jej môže spôsobiť aj zranenie, ktoré si bude vyžadovať liečenie presahujúce dobu siedmich dní, a to aj keď k dokonaniu trestného činu nedošlo. Súdy nižšieho stupňa teda ustálený skutok správne právne kvalifikovali ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s ustanovením § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, a keďže obvinený sa poškodenej vyhrážal zabitím, čo u nej vzhľadom na to, že vyhrážky boli sprevádzané fyzickým násilím, vyvolalo pociť strachu a obavu z ich uskutočnenia, aj ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona.

Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti namietal, že nadávky medzi manželmi a vzájomné vyhrážanie sa boli u nich na dennom poriadku, a teda zo strany obvineného išlo skôr o „silné reči“, ako o verbalizovanú skutočnú vôľu, či prejav jeho úmyslu, k tomu je potrebné uviesť, že podľa dlhodobo ustálenej súdnej praxe pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu nebezpečného vyhrážania sa vyžaduje, aby prednesená vyhrážka bola takej kvality, že je objektívne spôsobilá vzbudiť obavu z jej uskutočnenia, pritom je nepodstatné, či v konkrétnom prípade takúto obavu vzbudila (B 20/5/1979). Aj keď priebeh konfliktného manželstva môže byť doprevádzaný rôznymi vyhrážkami, ktoré za určitých konkrétnych okolností druhý partner nevníma ako skutočnú, reálnu hrozbu, za iných konkrétnych okolností už tomu tak byť nemusí, ako je tomu napríklad aj v prípade, že vyhrážky sú doprevádzané fyzickým násilím, zvlášť hrdúsením, kedy poškodená osoba už vo veľmi krátkom čase z dôvodu obmedzenia prístupu kyslíka prepadáva strachu a obavám o život. Z uvedeného je potom zrejmé, že vyhrážky zabitím doprevádzané hrdúsením sú nepochybne objektívne spôsobilé obavu z ich uskutočnenia vzbudiť, a preto konanie obvineného ustálené súdmi nižšieho stupňa je nepochybne potrebné právne kvalifikovať ako trestný čin nebezpečného vyhrážania.

Námietky, ktorými obvinený napádal správnosť zisteného skutku, ako aj hodnotenie vykonaných dôkazov (závery znalca považoval za hypotetické scenáre, spochybňoval ustálený skutkový priebeh deja, nesúhlasil so závermi súdov nižšieho stupňa o existencii úmyslu na jeho strane a podobne) dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenapĺňajú, pretože ide o námietky skutkového charakteru, ktoré sú z dovolacieho prieskumu vylúčené, keďže v dovolacom konaní, ako to už bolo niekoľkokrát zopakované, správnosť a úplnosť skutkového stavu, dovolací súd nemôže skúmať a ani meniť.

Uvedenými námietkami sa obvinený v zásade dožadoval „iba“ iného hodnotenia vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv, teda v zásade zmeny zisteného skutkového stavu vo svoj prospech, čo však dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku z už vyššie uvedených dôvodov nenapĺňa s tým, že okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia doplnených o argumentáciu krajského súdu [odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (primerane napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/2005, III. ÚS 17/2018)] v zásade dostatočným spôsobom, ktorý nie je možné považovať za svojvoľný či arbitrárny, uviedol, ktoré skutočnosti vzal za

dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Súdy nižšieho stupňa založili svoj záver o spáchaní horeuvedeného skutku obvineným predovšetkým na výpovedi poškodenej, pričom zároveň vysvetlili, prečo výpoveď tejto svedkyne považujú za dôveryhodnú, prečo nemali dôvod jej tvrdeniam neveriť (najmä strana 6, posledný odsek, rozsudku okresného súdu, strana 13, odsek 2, rozsudku krajského súdu), ďalej na výpovediach svedkov H. J. a G. Z., ktoré vyznievajú v súlade s tvrdeniami poškodenej, ako aj na výsledkoch znaleckého dokazovania znalca MUDr. O. I. a v neposlednom rade aj lekárskeho správach ohľadom zranení poškodenej, ktoré boli na krku poškodenej viditeľné, a z ktorých (lekárskych správ a záverov znaleckého dokazovania) plynie, že k mechanizmu poranení mohlo dôjsť tak, ako ho popisovala poškodená. Súdy nižšieho stupňa dospeli k presvedčeniu, že vykonané dôkazy jednotlivo i v súhrne s ostatnými dôkazmi nasvedčujú záveru, že obvinený poškodenú fyzicky napadol, v dôsledku čoho došlo k vyššie popísaným poraneniam a len vďaka prítomnosti svedka H. J. a maloletej dcéry (poškodenej a obvineného) nedošlo k dokonaniu trestného činu. Pritom správnosť týchto úvah, ktoré nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne, najvyšší súd, ako to už bolo vyššie uvedené, nemôže skúmať a ani meniť, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa [§ 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku].

Napriek tomu nad rámec uvedeného len pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že aj keď svedok H. J. skutočne uviedol, že obvineného poškodenú škrtiť nevidel, len to od nej počul, nie je možné prehliadnuť, že dotknutý svedok (H. J.) podľa vlastného vyjadrenia nevidel ani stopy po škrtení (respektíve hrdúsení) na krku poškodenej, hoci podľa výpovede zasahujúceho policajta svedka G. Z., ale aj záverov znaleckého dokazovania (ako objektívneho dôkazu), boli takéto stopy na krku poškodenej viditeľné. Z uvedeného je zrejmé, že výpoveď svedka H. J. je poznamenaná snahou obvinenému napomôcť a aj z tohto dôvodu vierohodnosť výpovede poškodenej nijakým spôsobom neznižuje (napokon v ostatnom je jeho výpoveď s výpoveďou poškodenej súladná). Zároveň nie je pravdou, že by svedok H. J. vypovedal (č. l. 100 na rube), že by obvinený bol tak ďaleko od poškodenej, že na ňu nedosiahol. Ide len o interpretáciu výpovede dotknutého svedka obvineným s tým, že tvrdenie spomínaného svedka v tom smere, že škrtenie (hrdúsenie) poškodenej obvineným nevidel, brali súdy nižšieho stupňa na zreteľ.

Vo vzťahu k námietkam obvineného spočívajúcim v tom, že právny názor odvolacieho súdu o prezumpcii pravdivosti výpovede svedka je v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, prezumpciou nevinu a s ňou súvisiacou zásadou „in dubio pro reo“, je potrebné uviesť, že krajský súd na strane 13, prvý odsek, jeho rozsudku uviedol, že nemožno opomenúť, že svedok na rozdiel od obžalovaného, má zákonnú povinnosť vypovedať pravdu, a preto logicky aj právne vždy musí platiť prezumpcia pravdivosti tvrdenia svedka, a to až do okamihu, kým nie je preukázaný opak. Krajský súd však zároveň na strane 14, prvý odsek, svojho rozsudku uviedol, že výpoveď obžalovaného je dôkazom rovnocenným s ostatnými dôkazmi s tým, že pravdivosť jeho tvrdení je potrebné vyvrátiť procesne relevantnými dôkazmi a zistením skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a takými dôkazmi, ktoré zároveň vyvracajú výpoveď a obhajobu obžalovaného a v druhom odseku tej istej strany ešte uviedol, že výpoveď obžalovaného musí súd vždy posudzovať s rešpektom a s ohľadom aj na to, že môže uvádzať nepravdu (keďže jeho zákonným právom je, hoci aj beztrestne klamať).

Účelom zásady prezumpcie nevinu, od ktorej sa odvíja aj princíp rozhodovania „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) je chrániť každého, kto bol obvinený z trestného činu, pred vyslovením výroku o vine bez toho, aby bola jeho vina preukázaná v súlade so zákonom (primerane rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Nölkenbockhoff proti Nemecku, Rushiti proti Rakúsku, Vassílios Stavropoulos proti Grécku).

Z vyššie uvedených dôvodov pojatých do rozsudku odvolacieho súdu je teda zrejmé, že výpoveď obžalovaného považuje krajský súd za rovnocennú výpovedi poškodenej (svedkyne) s tým, že jeho

tvrdenia je potrebné vyvrátiť zákonným spôsobom vykonanými dôkazmi, zároveň však nie je možné opomenúť, že procesné postavenie svedka a obžalovaného sú rozdielne, keďže zatiaľ čo svedok má zákonom stanovenú povinnosť vypovedať pravdu pod hrozbou trestného stíhania pre trestný čin krivej výpovede, obžalovaný vôbec pravdu hovoriť nemusí, má právo brániť sa akýmkoľvek spôsobom, akým uzná za vhodné, teda môže aj klamať, nehovoriť nepravdu.

Za takejto situácie potom ani podľa názoru najvyššieho súdu záver o určitom predpoklade (prezumpcii), že svedok hovorí pravdu, pokiaľ po poučení o povinnosti vypovedať pravdu a nič nezamlčovať a hrozbe trestného stíhania v prípade krivej výpovede, uvedie, že takémuto poučeniu porozumel a následne vypovedá, pričom neexistuje žiaden iný dôkaz, ktorý by zásadným spôsobom výpoveď svedka spochybňoval, vyvracal, bol s ňou v zásadnom rozpore, navyše, keď je podporovaná ďalšími vo veci vykonanými dôkazmi vrátane dôkazov objektívneho charakteru, nie je v rozpore so zásadou prezumpcie neviny, zásadou „v pochybnostiach v prospech obvineného“, ale ani zásadou voľného hodnotenia dôkazov (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu spisová značka 2Tdo/2/2016, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, spisová značka I. ÚS 620/2016).

Vyššie uvedenými skutočnosťami preto obvinený dovolacie dôvody plynúce z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Vzhľadom na to, že obvinený L. K. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.